

Edukacja w Portugalii

Opracowanie: Małgorzata Korchowicz

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Warszawskie Centrum Innowacji
Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń
Instytucja Edukacyjna m. st. Warszawy

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Warszawskie Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń

ul. Stara 4, 00-231 Warszawa, tel.: 22.628-64-67; 22.628-01-79, email: wcies@wcies.edu.pl; www.wcies.edu.pl

NIP 7010140522 REGON 141551564

Struktura szkolnictwa

Publiczne

- Finansowane przez państwo
- Pięć organów regionalnych wdraża politykę edukacyjną wyznaczoną przez ministerstwo.
- Generalny Inspektorat ds. Oświaty z delegaturami nadzorują wszystkie aspekty funkcjonowania systemu oświaty.
- Rejonizacja.

Prywatne

- Wspomagane przez państwo
- Egzaminy końcowe w placówkach państwowych
- Związane umową z Ministerstwem Edukacji

Niezależne placówki prywatne

- Brak dofinansowania od państwa
- Autonomia pedagogiczna:
- Ocenianie uczniów
- Egzaminy końcowe w placówkach państwowych

Poziomy edukacji

- Edukacja przedszkolna – 3 – 5 lat nieobowiązkowa.
- Edukacja podstawowa:
 - I cykl klasy I – IV 6 – 10 lat,
 - II cykl klasy V – VI 10 – 12 lat.
- Edukacja średnia I stopnia
 - III cykl klasy VII – IX 12 – 15 lat
 - na zakończenie III cyklu wszyscy uczniowie, którzy przystąpili do egzaminów państwowych i je zdali, otrzymują świadectwo ukończenia obowiązkowej szkoły ogólnokształcącej umożliwiające wstęp do szkoły średniej II stopnia.
- Obowiązek nauki od 6 do 15 roku życia.

5. Szkolnictwo średnie II stopnia i policealne

a) Rodzaje kształcenia

Typ programów kształcenia	Klasy	Wiek
<p>Kształcenie na poziomie szkoły średniej II stopnia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programy ogólnokształcące: matematyczno-przyrodnicze i humanistyczne (<i>Científico-humanístico</i>) • Programy techniczne (<i>Tecnológico</i>) • Programy artystyczne (<i>Artístico especializado</i>) • Programy zawodowe (<i>Profissional</i>) 	X, XI i XII	15-18 lat
<p>Kształcenie policealne</p> <p>Specjalistyczne programy techniczne - CET (<i>Cursos de Especialização Tecnológica</i>)</p>		18 -19 lat

Szkolnictwo średnie II stopnia obejmuje szkoły państwowe, szkoły prywatne finansowane ze środków publicznych oraz niezależne szkoły prywatne

Organizacja roku szkolnego

- Rok szkolny trwa od 1 września do 31 sierpnia – 180 dni nauki.
- Po każdym semestrze, trwającym średnio 3 miesiące, następują dwutygodniowe ferie.
- Okresy Świąt Bożego Narodzenia, Wielkanocy oraz Karnawału są wolne od zajęć szkolnych.
- Zajęcia szkolne rozpoczynają się pomiędzy 12 a 16 września i kończą się w drugiej połowie czerwca,

Tygodniowy wymiar zajęć

Tygodniowy wymiar zajęć jest różny dla poszczególnych przedmiotów i poziomów:

<i>Ensino Básico</i> (kształcenie obowiązkowe)	Liczba godzin tygodniowo
I cykl (klasy I-IV)	25 godzin dla każdego roku
II cykl (klasy V-VI)	24 godziny dla każdego roku (16 lekcji trwających 90 minut)
III cykl (klasy VII-IX)	ok. 25, 5 godziny (odpowiednio, 17, 17 i 17,5 lekcji trwających 90 minut dla poszczególnych lat)

Dzienny wymiar zajęć

- W **I cyklu** na dzienny wymiar zajęć składa się 5 godzin obowiązkowych oraz 3 godziny nieobowiązkowych zajęć dodatkowych.
- W przypadku **II i III cyklu** organ zarządzający szkołą ustala rozkład zajęć uczniów na każdy dzień.

Wielkość klas/podział uczniów na klasy

- Klasy w I cyklu powinny liczyć co najwyżej 24 uczniów.
- W II i III cyklu liczba uczniów może wynosić od 24 do 28.
- Klasy integracyjne składają się najwyżej z 20 uczniów – max. 2 uczniów integracyjnych.
- W I cyklu klasę/grupę prowadzi ten sam nauczyciel.
- W trakcie I cyklu **lekcje** prowadzone są przez **nauczycieli przedmiotów zintegrowanych**, wspieranych zazwyczaj przez nauczycieli przedmiotów takich jak język angielski, **muzyka i wychowanie fizyczne**.
- W II i III cyklu zajęcia prowadzone są przez nauczycieli **przedmiotowców**.
- **W żadnym cyklu klasy nie mogą składać się wyłącznie z uczniów powtarzających rok.**

Programy i treści nauczania

- Ministerstwo Edukacji określa:
 - podstawy programowe dla całego kraju,
 - ogólne wytyczne w zakresie metodyki nauczania, które w trakcie realizacji nauczyciele szkół dostosowują do warunków lokalnych,
 - listę zrecenzowanych i zaakceptowanych podręczników szkolnych, spośród których szkoły mogą dowolnie wybierać.

- Przedmiotami obowiązkowymi są:
 - język portugalski,
 - matematyka,
 - języki obce,
 - historia i geografia Portugalii,
 - przedmioty ścisłe i przyrodnicze,
 - wychowanie fizyczne,
 - sztuka.

- Wybór programu na II stopniu szkoły średniej może być uzależniony od warunków lokalnych/regionalnych.
- Organizacja kształcenia ogólnego:
 - programy zorientowane na dalszą naukę.
 - programy zorientowane na podjęcie pracy zawodowej,
 - uczniowie mogą zmienić profil kształcenia w trakcie nauki.

- Przedmioty obowiązkowe dla wszystkich profili kształcenia ogólnego:
 - język portugalski, język obcy, filozofię i wychowanie fizyczne.
- Przedmioty obowiązkowe dla wszystkich profili kształcenia zawodowego:
 - język portugalski i język obcy.

Ocena, promocja i kwalifikacje

- Na początku roku szkolnego, rada pedagogiczna, stosując się do zaleceń zawartych w podstawie programowej, określa zasady oceniania dla każdego cyklu dydaktycznego i poszczególnych lat nauki.
- Oceny- diagnozujące, sumujące i formatywne.
- Uczniowie oceniani są na zakończenie każdego semestru i każdego roku szkolnego.
- Na zakończenie klas IV, VI i IX odbywają się egzaminy państwowe z **języka portugalskiego i matematyki**.
- **W klasach IV i VI** uczniowie przystępują ponadto do sprawdzianów przeprowadzanych w **ramach monitoringu i ewaluacji systemu edukacji**.

- Z wyjątkiem pierwszego roku nauki, uczniowie mogą powtarzać rok, jeśli nie nabyli umiejętności określonych w programie nauczania.
- Poza kształceniem ogólnym, prowadzone są również **ścieżki kształcenia zawodowego** dla uczniów **powyżej 15 roku życia**, którzy nie ukończyli edukacji obowiązkowej.

Ocenianie w szkołach średnich II stopnia

- Uczniowie są oceniani na zakończenie każdego semestru i każdego roku szkolnego.
- Do uzyskania promocji konieczne jest uzyskanie min. **10 punktów (w skali 0-20)**.
- Na zakończenie nauki w klasach realizujących **programy matematyczno–przyrodnicze i humanistyczne** dla uczniów organizowane są **ogólnokrajowe egzaminy** – otrzymują świadectwo szkoły średniej.
- Uczniowie, którzy ukończyli **szkoły techniczne lub artystyczne**, otrzymują zarówno **świadectwo kwalifikacji zawodowych III poziomu**, jak i **świadectwo ukończenia szkoły średniej**.
- W **szkołach zawodowych** uczniowie otrzymują **świadectwo** potwierdzające uzyskanie **kwalifikacji zawodowych III poziomu**, które uznaje się również za **równorzędne świadectwu ukończenia szkoły średniej**.
- Uczniowie, którzy ukończyli **kształcenie policealne** otrzymują zarówno **świadectwo** potwierdzające zdobycie specjalizacji **technicznej** jak i **kwalifikacji technicznych IV poziomu**.

- Warunkiem wstępu na **wyższe uczelnie** jest zdanie **egzaminów państwowych** (exames nationaux) obejmujących **szereg przedmiotów** wskazanych przez Ministerstwo Nauki, Technologii i Szkolnictwa Wyższego.

Szkolnictwo wyższe

- Kształcenie uniwersyteckie i politechniczne, funkcjonujące na uczelniach państwowych, prywatnych i prowadzonych przez partnerstwa.
- Uczelnie wyższe są uprawnione do prowadzenia kształcenia innego niż wyższe, np. kursów policealnych w ramach specjalistycznego kształcenia zawodowego.

- Warunki wstępu na studia wyższe:
 - ukończenie szkoły średniej lub kształcenia na równorzędnym poziomie,
 - zdanie egzaminów wstępnych z określonych przedmiotów zgodnie z wybranym kierunkiem studiów z wynikiem **min. 95 punktów**,
 - spełnienie innych warunków dla kandydatów na danym kierunku.

Kształcenie specjalne

- Kształcenie specjalne dotyczy każdego dziecka czy nastolatka wykazującego ciągłe trudności w:
 - komunikacji,
 - uczeniu się,
 - mobilności,
 - stosunków interpersonalnych
 - uczestnictwa społecznego.

- W ramach szkolnictwa wyższego przyznaje się następujące tytuły akademickie: licencjat (licenciado), magister (mestre) i doktor (doutor).
- Czesne określane jest przez poszczególne uczelnie zależnie od rodzaju i jakości oferowanych studiów.

- Wsparcie dla uczniów kształcenia specjalnego:
 - spersonalizowana pomoc pedagogiczna,
 - dostosowywanie programów nauczania do indywidualnych potrzeb,
 - odpowiednie procedury przyjmowania i oceniania ucznia,
 - indywidualny program nauczania,
 - technologie wspierające.

- Dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi opracowuje się indywidualny program nauczania, który zawiera:
 - raport na temat ich dotychczasowych wyników w nauce,
 - zakres niezbędnych modyfikacji w programie nauczania,
 - procedurę oceniania,
 - wsparcie specjalistów,
 - specjalistyczne wyposażenie.
- Obowiązek kształcenia od 6 do 15 roku życia nie ma

Nauczyciele

- Kształcenie nauczycieli odbywa się na **uniwersytetach i politechnikach**.
- Zdobycie **tytułu magistra** jest równoznaczne z osiągnięciem minimalnych kwalifikacji niezbędnych do wykonywania zawodu nauczyciela.
- Nauczyciele prowadzący zajęcia w przedszkolach oraz w **I i II cyklu** edukacji obowiązkowej kształcą się w **Kolegiach Nauczycielskich**.
- Nauczyciele zatrudnieni w **III cyklu i w szkołach średnich II stopnia** kształcą się na **uniwersytetach**.
- Kandydat musi zdać **test wiedzy i kompetencji, a także odbyć staż** i uzyskać na jego zakończenie ocenę "dobry" lub wyższą.
- Wyróżnia się dwie kategorie nauczycieli – nauczyciel oraz starszy nauczyciel wykwalifikowany.
- Osoby należące do drugiej kategorii koordynują i oceniają pracę grupy pierwszej.
- Nauczyciele zatrudnieni w sektorze publicznym posiadają status **urzędnika państwowego**.

Bibliografia

- Opracowanie: Portugalskie Biuro Eurydice (<http://www.eurydice.org>).

Dziękuję za uwagę

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Warszawskie Centrum Innowacji
Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń
Instytucja Edukacyjna m. st. Warszawy

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

